

на самота: “Аз съм добре, като Исуса в Гетсиманската градина, с това по-добре — че няма кому да се помоля” /21.VIII.1914 /. На 16 октомври 1914 г. към пет часа след обяд Яворов се самоубива, като предварително изпива чаша с отрова. В прощално писмо до д-р К. Кръстев той отправя своя завет към най-близките си приятели и почитатели:

“Ако има в тая страна пет души, за които аз знача нещо, да поискат напечатването на всички документи по делото. И нека те бъдат допълнени с показанията на всички, които биха могли да кажат нещо.

А вам, 3-4 приятели, които вярвате в моята невинност, аз казвам: Вие сте прави, кълна се ! инак: нека земята не даде покой на костите ми...

Мили Кръстев, ти направи през живота ми толкова нещо за мене! Аз ти стискам ръцете: благодаря! Прости моите волни и неволни прегрешения спрямо тебе, ако ги имам! Целувам те...

Сбогом.

Твоя Яворов”.

Така от “четворката” останат само двама — критикът и белетристът. В мигове, тежки и за самия него, Петко Тодоров ще сподели с д-р К. Кръстев: “Както изглежда, ний се заредихме един след други и около масата на “Мисъл” май ще останеш ти самичък”. За зла участ на българската литература той ще се окаже прав. На 14.II.1916г. писателят умира далеч от родината си. Затаил болката от трите велики загуби, критикът отново намира сили у себе си за творческа работа. През 1917 г. излиза книгата му “Христо Ботйов. П. П. Славейков. Петко Тодоров. Пейо К. Яворов”. Тя е снабдена и с епиграф, който добре отразява душевното му състояние тогава: “На всички ония, знайни и незнайни мен, самотници, живящи като мен в мъка и купнеж за едно душевно отвъд, за близостта на чуждата родствена душа, душата на мъж и душа на жена”. А подарявайки я на Мара Белчева, д-р К. Кръстев слага следното посвещение: “В тая книга аз исках да възвърна — на света и на паметта на нашите живи — мили покойници — частичка от онова душевно богатство, което получих от тях...”.

Идеята да се проследят поетическите завети на Хр. Ботев в развитието на българската поезия след Освобождението е плодотвор-